

at det kan ses fra to Hovedsynspunkter, baade fra Arbeidernes og fra Arbeidsgivernes Side. Naar der saaledes er to Hovedsynspunkter, vilde det jo være det Heldigste, om Loven kunde være til Fordel for begge Sider. Jeg tror imidlertid, at det foreliggende Lovforslag væsentlig er til Fordel for den ene Side, for Arbeiderne. Smidlertid tror jeg ikke, at det lægger saadanne Byrder paa Arbeidsgiverne, at det kan opveie Fordelene for den anden Side. Det er jo saa, at Brugen af Maskiner i det sidste Hundrede Aar er tiltaget meget stærkt, man veed jo, hvor udbredt Dampmaskinen er overalt, og nu er der kommet flere andre Kraftmaskiner til, og det medfører, at der bliver flere og flere Arbeidere, der faae med Maskiner at gjøre. Disse Arbeidere ere undergivne de Vilkaar, der stilles til dem fra Arbeidsgivernes Side paa mange Maader, ikke alene med Hensyn til Løn og det Arbeide, der kan bydes dem, men ogsaa med Hensyn til de Vilkaar og Fæter der er ved Arbeidet, og derfor forekommer det mig, at de maa kunne fordrø en Beskyttelse i saa Henseende, naar de daglig skulle arbeide ved saadanne farlige Maskiner. Det er jo saa, at Arbeidernes Liv og Lemmer ikke have saa megen Værdi for Arbeidsgiverne i vore Dage, naar der ikke er paalagt dem at give Erstatning i Tilfælde af Ulykke. Hvor Arbeiderne ere Arbeidsgivernes Eiendom, hvor der er Slaveri, ere Arbeidernes Liv og Lemmer en virkelig Værdi for Arbeidsgiverne. Det er de ikke saa meget hos os, hvor der er frie Forhold til Stede, der koster det i Reglen kun en Kundgjørelse efter en ny Arbeider, saa er den Plads udfyldt. Fra Arbeidernes Side, synes mig, at der her er et Forhold, hvor der virkelig bør gjøres Noget, saa Lovforslaget er efter mit Skjøn paa det Omraade meget tidspvarende. For Arbeidsgiverne kan det siges, at Loven maatte vil volde store Bestøtninger ved Omdannelser af Maskiner og de Lokaler, hvor Maskinerne ere opstillede, og ved Erstatninger, der skulle udredes til de Stadelidte. Det vil imidlertid næppe blive saa betydeligt, som det ved første Øiekast kunde se ud til. Forholdet er jo nemlig saa, at de gode Arbeidsgivere alligevel som Regel ville sørge for, at der ved Indretningen af Lokaler og Maskiner ingen Fare er til Stede, og tillige sørge for, at de af deres Arbeidere, som komme til Stede hos dem, ville faae en Erstatning. Lovforslaget vil altsaa nærmest være rettet imod de mere hjerteløse Arbeidsgivere, som ikke af dem selv ville tage Hensyn til deres Arbeidere, og det forekommer mig, at det vilde være heldigt, at de for-

skjellige Arbeidsgivere kunne blive stillede lige, saa at Tilbøieligheden til at tage det største mulige Hensyn til Arbeiderne ikke skulde trykkes af Hensyn til den almindelige Konkurrence.

Naar jeg skulde omtale de enkelte Punkter i Lovforslaget noget nærmere, vilde jeg sige, at det forekommer mig, at de første Paragrafer lide af nogen Ubestemthed. Det er imidlertid vel ikke let i en saadan Lov at paapege bestemt, hvilke Maskiner og hvilke løbende Dele af Maskiner det er, der kunne medføre Fare og hvilke ikke. Det er ogsaa, saavidt jeg kan skjønne, overladt til Anordningen og de Mænd, der have Tilsynet, nærmere at angive dette. Det er jo ikke alle løbende Dele af en Maskine, der ere lige farlige. En saadan Ting som en glat Åge, der løber med ringe Hurtighed, medfører ikke stor Fare, Svingehjul, Kemsfiber, Kemme, Snøre og Tøve ere heller ikke saa farlige som andre Gjenstande f. Ex. Tandhjul, Udvejlinger, Koblinger, Krumtappe, Kilehoveder og fremstaaende Skruer. Det forekommer mig, at der i Loven bør tages mere Hensyn til, hvad der af disse Dele er mere farligt og hvad der er mindre farligt. At fordrø, at der skal være Beskyttelse for glatte Kemme, Kemsfiber og Svingehjul, vil være næsten ugjorligt, idet det vilde lægge for store Hindringer i Veien for Maskinernes Brug. — Naar der i § 4 er omtalt Aldersgrænsen, og det er forbudt Børn under 10 Aar at have med Landbrugsmaskiner at gjøre, er det jo et Forhold, som allerede er berørt ved Loven af 23de Mai 1873, hvorved Børns Arbeide ved industrielle Maskiner blev forbudt, og Bestemmelsen her medfører altsaa kun Lighed i saa Henseende mellem Landbruget og den øvrige Industri. Saa vidt jeg kan skjønne, er 18 Aars Alderen en temmelig høi Grænsse for dem, der maa have med Dampmaskiner at gjøre; men det er der jo allerede af en tidligere Aret Taler gjort opmærksom paa, saa jeg skal ikke komme nærmere ind paa dette. — § 7 giver Plads til en Anordning med Hensyn til andre farlige Maskiner, som der skulde indføres Forsigtighedsregler ved. Jeg vil tilføje mig her at henlede Opmærksomheden paa en Maskine som Centrifugen; den er efter min Mening lige saa farlig som en Dampmaskine; man har i de sidste Aar set flere Exempler paa Explosioner eller Sprængninger af Centrifuger, der have voldet Etæde paa menneskelige Liv og Lemmer. Disse Centrifuger burde ganske sikkert for Opstillingen underkastes en lignende Prøve som den, der nu finder Sted med Dampmaskinerne. De burde prøves med den største Hastighed, som de kunde taale, og